

Косаченко В.Ю.

*Національний авіаційний університет, Київ***УКРАЇНСЬКИЙ АВАНГАРДИЗМ ОЛЕКСАНДРА БОГОМАЗОВА***Мистецтво - нескінченний ритм,
художник – його чутливий резонатор.
Олександр Богомазов.*

У перше десятиліття ХХ ст. Україна стала одним з центрів авангардного мистецтва. Перші виставки авангардистів відбулися в 1910 р. в Києві та Одесі і лише потім у Петербурзі та Москві. Французький мистецтвознавець В. Маркаде в одній із своїх статей називає Україну колыскою російського авангарду. Модернізм був провідною течією в розвитку українського образотворчого мистецтва та архітектури 20-х років. Радикальніший напрям творчості, що перегукувався з пошуками західних експресіоністів, кубістів та конструктивістів обрали О.Богомазов, В. Пальмов, В. Меллер, В. Єрмілов, А. Петрицький.

Олександр Костянтинович Богомазов (1880 -1930) український графік, живописець, педагог, теоретик нового мистецтва. Був чільним представником українського й світового авангарду. Пройшов у своїй творчості декілька творчих періодов. Найвідоміші кубофутуризм (1913—1917) та спектралізм (1920—1930). Практично одразу після смерті ім'я та творчий доробок О.Богомазова було викреслено з історії радянської епохи. Лише у середині 1960-х. під час «відлиги» його ім'я та творчість були перевідкриті групою молодих київських мистецтвознавців (Д.Горбачов, Л.Череватенко та інші. 1918 року брав участь у виготовленні ескізів українських грошових знаків .Автор теорії «якісних ритмів». У 1913—1914 роках Олександр Богомазов написав теоретичний трактат «Живопис та Елементи» в якому розглянув: взаємодію та ролі Об'єкта, Митця, Картини та Глядача в художньому творі; взаємодію структурних елементів картини у сприйнятті глядачем точок, ліній, базових геометричних фігур, кольорів, ритмів, а також теоретично обґрунтував пошуки художнього авангарду.

В 1914 році Богомазов з Екстер організували виставку «Кольцо», яка мала за мету захист нового мистецтва і вивільнення живописних елементів від шаблонності. Художник виставив 88 творів живопису і графіки, фактично це була перша його персональна виставка. В 20 -ті роки на цій виставці постійно з митцем виставлялися В.Пальмов, П.Голубятніков, Л.Крамаренко, В.Єрмілов, Л.Чупятів.

Обдарованість О.Богомазова проявилась не лише у відкритих і сформульованих ним законах про мистецтво, але і в його художніх творах яскравих, образних, самобутніх. Варто зазначити, що на творчість Богомазова відразу відгукнулися критики, які назвали його « український Пікассо» і « Шарден футуризму». З 1914 року світосприйняття О.Богомазова змінюється і, як результат, його головний висновок: світ мінливий і непередбачуваний та постійно знаходиться в безперевному русі.. Теоретичні дослідження наштовхнули художника на відкриття нової формули: спіраль це символ неспокойного космосу. Знайти втрачену гармонію людської душі ось головна мета його творчості. Мистецтво Олександра Костянтиновича Борис Пастернак назвав «імпресіонізмом вічного».

Науковий керівник – Т.М. Никоненко, к.і.н., доц.